
tx-Carta llatina de Colom - Sanxis

Autor:

Data de publicació: 19-11-2018

Com que les interpretacions molt bones han tingut èxit, sé que us serà agradable: he decidit relatar-les, perquè pugui conèixer tot el que s'ha fet i el que va descobrir en aquest nostre viatge: En el trenta-tresè dia després de partir de Cadis, vaig anar al mar de l'Índia, on trobo moltes illes habitades per un sense nombre d'homes, prenc possessió pel nostre rei més afortunat, amb pregoners heralds i estendards, sense una objecció. Per al primer d'ells vaig dir el nom del beneït Salvador, de l'ajuda del qual confiava que havia arribat a aquest i a les altres illes. Però els indis l'anomenen Guanahany. També truqueu a cadascun dels altres per un nou nom. Perquè ordeneu que una illa s'anomenés Santa Maria de la Concepció, una altra Fernandina, una altra Isabella, una altra Juana, i així successivament amb la resta.

Tan aviat com arribem a l'illa que acabo de dir Juana, continueu al llarg de la seva costa cap a l'oest per una certa distància; el vaig trobar tan gran i sense un final perceptible, que vaig creure que no era una illa, sinó el país continental de Cathay; veient, però, que no hi ha pobles o ciutats situades al mar, però només alguns pobles i granges rudes, amb els habitants dels quals no puc conversar, perquè tan bon punt ens van veure van fugir. Seguiu avançant, pensant que descobriria alguna ciutat o grans residències. Per fi, en veure que havíem arribat prou lluny, que no hi havia res de nou, i que aquest camí ens portava cap al nord, cosa que desitjava evitar, perquè era hivern a la terra, i era la meva intenció anar al sud, a més els vents s'estaven tornant violents, per tant vaig determinar que no hi havia altres plans practicables, i així, tornant, tornava a certa badia que havia notat, des de la qual envieu dos dels nostres homes a la terra, que ells podria esbrinar si hi va haver un rei en aquest país o en alguna ciutat. Els homes van viatjar durant tres dies, i van trobar persones i cases sense número, però eren petits i sense cap govern, per tant van tornar.

Mentrestant, havia après de certs indis, als quals havia agafat allà, que aquest país era realment una illa, i per tant procedia cap a l'est, mantenint tot el temps a prop del cost, per 322 milles, fins als extrems d'aquesta illa. Des d'aquest lloc vaig veure una altra illa a l'est, distant d'aquesta Juana 54 milles, que va trucar immediatament a La Española; i jo navegueu fins allà; i em dirigeixo al llarg de la costa nord, com en Juana, cap a l'est, 564 milles.

I la dita Juana i les altres illes allà semblen molt fèrtils. Aquesta illa està envoltada per molts ports molt segurs i amples (...) Molts rius grans i saludables flueixen a través d'ell. També hi ha moltes muntanyes molt altes allà. Totes aquestes illes són molt belles i es distingeixen per diverses qualitats; són accessibles i estan plens d'una gran varietat d'arbres que s'arrossequen fins a les estrelles; les fulles de les quals crec que mai es perden, perquè les visques i florents com solen ser a Espanya el mes de maig; alguns d'ells florien, d'altres donaven fruit; alguns estaven en altres condicions; cadascú estava prosperant a la seva manera. El ruisenyor i diverses altres aus sense número cantaven, el mes de novembre, quan els estava explorant. A més, a l'esmentada illa Juana, set o vuit tipus de palmeres, arbres, que superen els nostres en alçada i bellesa, igual que tots els altres arbres, herbes i fruites. També hi ha excel·lents pins, extenses planes i praderies, una varietat d'ocells, una varietat de mel i de metalls, excepte el ferro.

En la que s'anomenava La Española, com vam dir abans, hi ha muntanyes grans i belles, vastos camps, boscos, planes fèrtils, molt aptes per plantar i cultivar i per a la construcció de cases (...) Els arbres, pastures i fruits d'aquesta illa difereixen molt dels de Juana. Aquesta La Española, a més, abunden en diferents tipus d'espècies, en or i en metalls. En aquesta illa, de fet, i en totes les altres que he vist, i de les quals tinc coneixement, els habitants d'ambdós sexes van sempre nus, tal com van venir al món, excepte algunes de les dones, que fan servir una coberta d'un full o alguna cosa de fullatge, o una tela de cotó, que ells mateixos fan per a aquest propòsit. Totes aquestes persones no tenen, com dieu abans, de tota mena de ferro; també estan sense armes, que de fet són desconegudes; ni són competents per usar-los, no a causa de la deformitat del cos, perquè estan ben formats, sinó perquè són tímids i estan plens de por. No obstant això, porten armes per caçar (...) Distribuïu tot el que tenia, teles i moltes altres coses, sense retorn a mi; però són per naturalesa temerosos i tímids.

Colón es presenta davant els Reis Catòlics en tornar del seu viatge

No obstant això, quan perceben que estan segurs (...) són de modals senzills i dignes de confiança, i molt liberals amb tot el que tenen, no registren ningú que demani alguna cosa que puguin posseir i fins i tot ells mateixos ens conviden a demanar coses. Mostren un major amor per tots els altres que per ells mateixos; donen coses valuoses per petiteses (...). Aquestes persones no practiquen cap tipus d'idolatria; per contra, creuen fermament en tota força i poder (...). Tan aviat com vaig arribar a aquest mar, prenc per la força diversos indis a la primera illa perquè poguessin aprendre de nosaltres (...). A totes aquestes illes, cada home està content amb una sola esposa, excepte els prínceps dels reis, a qui se'ls permet tenir-ne vint. Les dones semblen treballar més que els homes (...). No trobo monstruositats entre ells, com molts suposaven, sinó homes de gran reverència i amics. Ni són negres com els etiòps. Tenen el pèl llis, penjant cap avall. No romanen on els raigs solars envien la calor, perquè la força del sol és molt gran aquí, perquè està distant de la línia equinoccial (...)

No en tenia coneixement enlloc excepte una illa anomenada Charis, que és la segona a passar de La Española a l'Índia. Aquesta illa està habitada per certes persones considerades molt bel·licoses pels seus veïns. Estos comen carn humana. Aquestes persones tenen molts tipus de llenys de remes, en els quals creuen totes les altres illes índies, i s'apoderen de tot el que poden. Difereixen de cap manera dels altres, només que porten el pèl llarg com les dones. Van fer servir arcs i dards fets de canyes, amb eixos afilats subjectes a l'extrem més gran, com hem descrit. Per aquest motiu, se'ls considera guerrers, per la qual cosa els altres indis estan afligits per una por constant, però no els considero més importants que els altres. Aquestes són les persones que visiten certes dones, que viuen soles a l'illa de Mateunin, que és la primera a passar de La Española a l'Índia. Aquestes dones, a més, no realitzen cap tipus de treball del seu sexe, ja que fan servir arcs i dards (...) Compten d'una altra illa més gran que la abans dita La Española, els habitants de la qual no tenen pèl, i que abunda en or sobretot els altres. Traieu homes d'aquesta illa i dels altres que he vist, que donen prova de les coses que he descrit (...) Veritablement gran i meravellós és això, i no correspon als nostres mèrits, sinó a la santa religió cristiana (...) Lisboa, el dia abans dels idus de març.